

Handläggare
Lotta Persson
Telefon: 08-50825057**Till**
Socialnämnden
2025-09-23

Remiss av Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/848

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtande från socialförvaltningen som innebär att socialförvaltningen tillstyrker att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Stockholms stads näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi godkänns.
2. Socialnämnden ska implementera Stockholms stads näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi i samband med upprättande av verksamhetsplaner och budget till kommande år.
3. Näringslivspolicy 2020 – 2024 (KS 2019/273) upphör att gälla.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har i enlighet med uppdrag från kommunfullmäktige 2024 reviderat stadens näringslivspolicy samt tagit fram en etableringsstrategi för staden. Arbetet har skett i samarbete med olika nämnder och Stockholm Business Region AB.

Den reviderade näringslivspolicyn och etableringsstrategin syftar till att bredda och fördjupa kunskapen om och förståelsen för vilka grundläggande förutsättningar som har betydelse för näringslivet och för ett gott företagsklimat. Näringslivspolicyn ska bidra till att staden utvecklar arbetssätt och organisation för att underlätta för företag att starta, verka och växa i Stockholms alla stadsdelsområden. Vidare ska företagsklimatet vara anpassat till Stockholms unika förutsättningar och behov liksom till stadens position i Sverige och internationellt.

Näringslivspolicyn är uppbyggd kring sju ramvillkor, förutsättningar, som är väsentliga för ett gott företagsklimat. Bland dessa ramvillkor finns effektiv myndighetsutövning och god företagsservice, attraktiv stadsmiljö, god infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet. Möjligheten att påverka dessa ramvillkor ligger även inom stadens rådighet.

Etableringsstrategin identifierar tre inriktningar för det etableringsfrämjande arbetet som ska möta stadens möjligheter och utmaningar. Etableringar ska prioriteras som bland annat främjar tillväxt, innovation, konkurrenskraft, arbetstillfällen, hållbar stadsutveckling och grön omställning. Utifrån stadens styrkor har också fyra branschområden identifierats där etableringsarbete ska läggas för att attrahera bland annat tech-bolag och startups, bolag inom life science eller inom besöksnäring.

Socialförvaltningen bedömer att näringslivspolicyn kommer kunna utgöra ett bra stöd till förvaltningen. De ramvillkor som föreslås är relevanta och målbilderna som sätts är eftersträvarvärda och nåbara. Även planen för implementering i den ordinarie budget- och verksamhetsprocessen är ändamålsenlig. Förvaltningen föreslår därför att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen, och att kommunfullmäktige kan anta den föreslagna näringslivspolicyn och etableringsstrategin samt att nämnda dokument implementeras på sätt som anges.

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget 2024 i uppdrag att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region AB se över och revidera stadens näringslivspolicy samt ta fram en bilaga till näringslivspolicyn med en etableringsstrategi för Stockholm.

Kommunstyrelsen har begärt socialnämnden att yttra sig över ärende KS 2025/848, Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi för Stockholms stad.

Övriga remissinstanser är samtliga facknämnder, samtliga stadsdelsförvaltningar, Stockholms Stadshus AB (alla bolag) liksom:

- Företagarna
- Företagsgrupperna Stockholm
- KI
- KTH
- LO Stockholm
- Länsstyrelsen Stockholm
- Region Stockholm
- Saco Stockholm
- Stockholms handelskammare
- Stockholms universitet
- Storsthlm
- Svensk handel

- Svenskt Näringsliv
- TCO Stockholm

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 6 oktober 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta att godkänna den reviderade näringslivspolicyn. Styrelsen föreslår även att samtliga nämnder ska implementera policyn och strategin i samband med upprättande av verksamhetsplaner och budget för kommande år. Slutligen föreslås att den tidigare näringslivspolicyn (Näringslivspolicyn 2020 – 2024. KS 2019/273) upphör att gälla.

Den reviderade näringslivspolicyn och etableringsstrategin syftar till att bredda och fördjupa kunskapen om och förståelsen för vilka grundläggande förutsättningar som har betydelse för näringslivet och för ett gott företagsklimat. Näringslivspolicyn ska bidra till staden utvecklar arbetssätt och organisation för att underlätta för att företag ska starta, verka och växa i Stockholms alla stadsdelsområden. Vidare ska företagsklimatet vara anpassat till Stockholms unika förutsättningar och behov liksom till stadens position i Sverige och internationellt.

Näringslivspolicy

Näringslivspolicyn pekar ut förutsättningar som är väsentliga för ett gott företagsklimat. Dessa förutsättningar benämns som *ramvillkor*. Möjligheten att påverka dessa villkor ligger även inom stadens rådighet. Varje ramvillkor har en målbild som sammanlagda ger det övergripande målet som staden har med näringslivsarbetet; att Stockholm ska vara en stad med hållbar tillväxt, nya företag ska startas, fler företag ska etablera sig här och företag som redan finns i staden ska stanna kvar och växa. Ramvillkoren syftar till att tydliggöra, utveckla och stärka de grundläggande förutsättningarna som underlättar för nya företag att starta, befintliga företag att växa, och för fler företag att välja Stockholm som etableringsort. Det leder i sin tur till ökad hållbar tillväxt och nya arbetstillfällen.

Det som är viktigt för företagen är även till stor del viktigt för alla invånare i Stockholm. Det handlar exempelvis om professionell och effektiv myndighetsutövning och service, bra framkomlighet och tillgänglighet, en attraktiv och trygg stadsmiljö, tillgång till utbildning som ger jobb, och en god livskvalitet. Genom de identifierade ramvillkoren som påverkar företagen framträder en helhetsbild av vad som är viktigt att prioritera och utveckla för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Ramvillkoren är:

1. Effektiv myndighetsutövning och god företagsservice,
2. Attraktiv stadsmiljö,
3. Innovationsklimat som främjat hållbarhet,
4. God infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet,
5. Tillgång till kompetens,
6. God livskvalitet, samt
7. Nationell och internationell konkurrenskraft.

Etableringsstrategi

Att nya företag startas eller etablerar sig i Stockholm och att befintliga företag verkar och växer här stärker konkurrenskraften och skapar ökad tillväxt, fler arbetstillfällen, hållbar utveckling och trygga levande stadsdelar. Den framtagna etableringsstrategin fastställer prioriteringar som vägleder i arbetet med företagsetableringar, investeringar och omlokaliseringar. Den är även viktig för en strategisk och effektiv planering av stadens markanvändning kopplad till näringslivsutveckling. Det övergripande målet för stadens etableringsfrämjande arbete är att hela Stockholm ska attrahera fler företagsetableringar, investeringar och växande företag samt behålla befintliga företag.

Tre inriktningar för det etableringsfrämjande arbetet har identifierats för att möta stadens möjligheter och utmaningar.

Etableringar prioriteras som:

- Främjar tillväxt, innovation och konkurrenskraft samt arbetstillfällen,
- Främjar hållbar stadsutveckling, grön omställning och cirkularitet, samt
- Främjar en trygg, sammanhållen och attraktiv stad

Utifrån stadens styrkor har också fyra branschområden identifierats där särskilt fokus tillsammans med proaktivt och aktivt etableringsarbete ska läggas för att attrahera företag till Stockholm:

- Tech-bolag och startups,
- Life Science,
- Företag som bidrar till den hållbara omställningen, samt
- Besöksnäring.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och samverkan. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 september 2025. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 september 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden tillstyrker att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med tjänsteutlåtande från

kommunstyrelsen. Beslutet innebär att Näringslivspolicy för Stockholms stad inklusive etableringsstrategi för Stockholms stad godkänns, att policyn och strategin implementeras i samband med verksamhetsplanering och budgetarbete inför nästkommande år samt att den tidigare näringslivspolicyn (KS 2029/273) upphör att gälla.

Näringslivspolicy

Socialförvaltningen anser att socialnämnden ska tillstyrka kommunstyrelsens förslag till ny näringslivspolicy. Det är positivt att förslaget är långsiktigt och inte löper på viss bestämd tid. Det ger bättre förutsättningar för näringslivet till långsiktighet. Socialförvaltningen ser även positivt på de ramvillkor som har identifierats, målbilderna är relevanta och nåbara samt organisation och ansvar förtydligas.

Socialförvaltningen anser även att implementeringen av policyn lämpligen görs inom ramen för det ordinarie planerings- och budgetarbetet.

Sju ramvillkor för ett gott företagsklimat

Socialförvaltningen tilltalas av systematiken i den föreslagna policyn, och att de villkor som har identifierats är relevanta och har betydelse för näringslivet. Det är vidare bra att de villkor som staden ska arbeta med och för är villkor som staden själv har rådighet över. Det ger staden förutsättningar att kunna påverka näringslivsklimatet och etableringarna.

1 Effektiv myndighetsutövning och god företagsservice

Socialförvaltningen delar helt bedömningen att en god service och effektiv myndighetsutövning är förutsättningar för att Stockholm ska vara en attraktiv kommun att verka i.

Målbild

Under rubriken ”Målbild” anges att ”[s]taden antar företagens perspektiv[...]”. Förvaltningen anser att ordet ”antar” bör bytas mot ”respekterar” eller ”har förståelse för” eftersom staden inte kan ”anta” näringslivets perspektiv. Vi kan ha förståelse för och respektera näringslivets perspektiv.

Även stadens företagsservice anges på flera ställen i policyn. Kontakterna och samarbetet mellan företagsservice och berörda förvaltningar skulle behöva etableras/stärkas för att företagsservice ska bidra till förvaltningarnas roll i att förbättra servicen till företag.

För att nå målbilden behöver staden

I ett antal punktsatser anges vad staden, och i förlängningen varje förvaltning behöver för att nå målbilden om en effektiv myndighetsutövning och god företagsservice. Bland annat anges att varje förvaltning ska utveckla digitala kontaktvägar och e-tjänster

för att ”effektivisera handläggning av tillståndsärenden och erbjuda en sammanhållen service till företagen”. Då varje förvaltning hanterar sina egna digitala kontaktvägar och e-tjänster kan det vara svårt att erbjuda en sammanhållen bild av staden för företagare. Näringslivet i Stockholm är ofta i kontakt med flera förvaltningar. Socialförvaltningen anser att det kan utredas vidare på vilket sätt stadens olika förvaltningar kan tillhandahålla liknande digitala lösningar för att underlätta för företagen. Det skulle även underlätta om de olika förvaltningarna kan hämta samma information från samma tjänst så att företagaren inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger till olika förvaltningar. Stadsledningskontoret kan ha en viktig samordnande roll i ett sådant samarbete.

2 Attraktiv stadsmiljö

För att nå målbilden behöver staden

Under denna rubrik anges att staden behöver stärka hållbara pendlingsalternativ som ”gång-, cykel- och kollektivtrafik”. Socialförvaltningen anser att det ska förtydligas att kollektivtrafiken inte är en kommunal uppgift.

Därtill finner socialförvaltningen att det kan övervägas att lägga till en ytterligare punkt om vikten av samordning mellan stadens förvaltningar vid platsutveckling. Varje förvaltning behöver vara bärare av hela stadens budskap och regelverk, och det bör ligga på varje förvaltning att säkerställa att den information som lämnas är korrekt och att utfästelser som görs kan levereras på.

Organisation

Behovet av samverkan mellan de olika nämnderna och förvaltningarna för att leverera på ”en stad – ett budskap” bör lyftas fram även i denna del av policyn. Förslagsvis införs en sista mening som betonar vikten av samverkan och samarbete mellan tillståndsgivande nämnder och andra nämnder och bolag.

3 Innovation som främjar hållbarhet

Organisation

Socialförvaltningen ser positivt på att staden är tydlig med att dela data. Förvaltningen önskar dock ett tillägg i andra meningen som istället kan lyda ”[n]ämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att främja delning av data när så är möjligt både inom staden och med externa aktörer[...]”.

6 God livskvalitet

Det är mycket positivt att Stockholms unika position för att erbjuda god livskvalitet lyfts fram tydligt i policyn.

Målbild

I policyn anges att målbilden är att Stockholm har god tillgång till bostäder. Här skulle socialförvaltningen vilja lägga till att målbilden är att Stockholm har god tillgång på *efterfrågade* bostäder.

Genomförande och uppföljning av näringslivspolicyn

Socialförvaltningen tilltalas av att implementering och uppföljning av policyn arbetas in i stadens etablerade struktur för styrning, planering och uppföljning. Att det ska sammanställas rapporter om näringslivsklimatet i staden är mycket positivt.

Uppföljning av stadens näringslivsklimat

Socialförvaltningen vill särskilt understryka vikten av näringslivsklimatet undersöks utifrån fler perspektiv och undersökningar än ett fåtal. Det är därför positivt att flera olika mätningar och undersökningar tillmäts betydelse när stadens arbete utvärderas.

Etableringsstrategi

Socialförvaltningen anser att nämnden kan tillstyrka även etableringsstrategin. Socialnämnden kommer i kontakt med etableringar framförallt inom besöksnäringen. Förvaltningen anser att det är positivt att just besöksnäringen har identifierats som prioriterat område att aktivt hitta etableringar.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Näringslivspolicy för Stockholms stad
2. Etableringsstrategi för Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-09-11
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-09-11